

ZGODNJA DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četert leta 1 gld. 15 kr. V tiskarnici sprejemana na leto 3 gold. 60 kr., za pol leta 1 gold. 80 kr., za četert leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXII.

V Ljubljani 2. malega serpana 1869.

List 27.

Cerkvene pesmi.

Prestavlja J. Bilc. *)

Lauda Sion.

Hvali Sijon.

Hvali Sijon Rešenika,
Hval' pastirja in vodnika,
Poj mu himne, pesmice.

Koljkor moreš, pevaj hvalo,
Vedno hvališ ga premalo,
Vedno zlagaj hvalnice.

Hval'mo danes pevajoči
Živ' kruh in oživljajoči;
Kruh slavimo iz nebés.

Kter'ga pri večerji blagi
Bratov družbici predragi
Dal je Odrašenik zarés.

Hvala bođe naj zvoneča,
Naj prijetno bo doneča
Pesem duše radostne.

Dan slovesni se obhaja,
V katerem hrana ta naj slaja
Pervič dana bila je.

Kralja novega praznuje
Se večerja, in daruje
Jagnje danes se novó.

Naj umakne se starina,
In resnici sence tmína;
Naj razjasni luč temó.

„Kar sem pri večerji storil,“
Tak jim Kristus je govoril —
„Delajte to v moj spomin!“

Ker nam je povelje dano,
Vino in kruha hrano
V sveti dar spreminjamo.

Verska je resnica taka,
Kruh in vina kaplja vsaka
Kri postane in mesó.

Kar ne vidiš, kar ne slutiš,
Kar s počutki ne občutiš,
Vera močna ti terdi.

Tukaj pod podobo dvojno,
Ki le znamenje je dostojno,
Blage skrite so reči.

Jed mesó in kri je pitje,
Celo Kristusa je bitje,
Pod podobo slehernó.

Kadar prejme človek njega,
Ga ne zlomi, prejme vsega,
Nikdar ga ne razdeli.

Vžije tisuč ga al eden,
Vsak enol'ko, kdor je vreden,
Nikdar zmanjka ne jedi.

Greha čist, poln hudobije
Hrano to nebeško vžije,
Jé življenje al propad.

Grešnim smert, življenja bitje
Dobrim je te hrane vžitje.
Kak različen je nje sad!

Ko se sveto tajstvo zlomi,
Človek nikdar naj ne dvomi,
Da je toljk' pod mervo vsako,
Koljkor pod podobo vso.

Bistvo tukaj se ne zlomi,
Znamnje samo se prelomi;
Vse ostalo je enako
Pod podobo zlomljeno.

Glej, ta angeljska je hrana,
Revnim potnikom podana,
Kruh nebeški sinov pravi,
Psom metati se ne smé.

Predpodoba mu je bila
Izaka daritva mila,
Mane sladka jed v puščavi
In vozemno**) jagnjiče.

Oj Pastir predobri, pravi
Kruh, pomagaj nam v težavi,
Ti nas hrani, ti nas pelji,
Ti nam gledat' daj v veselji
Večne sreče blagi kraj!

Ti vse veš, vse je mogoče
Tebi, hraniš Ti vmerjoče,
Ki s Teboj se tu živijo:
Naj se s tabo veselijo,
Pelji jih tje v sveti raj! Amen.

Adoro Te. *)

Molim Te.

Molim Te ponižno, Večni kralj nebés,
Kteri v tih podobah skrivaš se zarés.
Tebe razumet' ne morem revna stvar,
Serce dajem vdano Tebi Večni v dar.

Moti se na Tebi čut, okus, okó;
Kar mi vera pravi, ver'jem vse zvestó.
Ver'jem, kar je rekel Jezus, Božji Sin,
On, resnica večna, dal nam je spomin.

Bilo je na križu skrito Boštvo le,
Tukaj pa človeštvo skrito tudi je.
Ver'jem, da je človek tu in Bog nazoč:
Prosim, kar je prosil ropar vmirajoč.

Ko Tomaž ne gledam tvojih britkih rán,
Vendar da moj Bog si, ver'jem Tebi vdan.
V persi mi bolj terdno, živo vero vlij
Upanje, ljubezen v sercu mojem vžgi.

O spomin preblagi smerti Jezusa,
Živi kruh, ki dušno nam življenje da!
Naj poživlja duša s Tabo Jezus se,
Tebe vse sladkosti vživa naj sercé.

Dobri pelikan, o Jezus, usmiljeni,
Madeže izpere naj mi Tvoja kri.
Sej zamore ena sama kapljica
Zemljo vso oprati grehov madeža.

Jezus, zdaj v podobah gledam Te, stermim, —
Naj zgorí se tisto, kar gorkó želím,
Da v odkrito lice gledam Te kedaj,
Gledam Tvojo slavo srečen vekomaj. Amen.

O sv. Rešnjem Telesu.

I.

Beseda večna.

Verbum supernum.

Beseda večna je izšla;
Desnice zapustila ni
Očetove, in je prišla,
Da tek življenja dopolni.

Ko ga učencev v smert 'zročí,
In ga sovražnikom izda,
Učencem prej mesó in kri,
Sam Sebe — v hrano jim podá.

V podobi dvojni dal jim je
Mesó resnično, pravo kri,
Da v dvojni hrani človek se
Ohrani ves, in poživi.

Pri rojstvu nam je brat postal,
Pri jedi v hrano da se nam,

*) Prejeli tudi poprej. Vr. **) Ali velikonočno.

*) Glej Riharjeve antifone o sv. Roš. Telesu.

Za nas se je v smert podal,
Plačilo bo nam v raji Sam.

Daritev blagodarna Ti*)
Ti nam odpiraš sveti raj:
Sovražna vojska nam proti,
Okrepčaj nas, pomoč nam daj!

V presvetem Trojstvu Edinemu
Brezkončna slava bode naj.
Naj enkrat vzame nas domú,
V življenje večno, v srečni raj. Amen.

Molitev za srečen izid vesoljnega cerkvenega zbora.

Kako zvesto poslušajo svoji cerkvi zveste duše vsak glas, ki je cerkvi v prid, kaže med drugim klic k molitvi za srečni vspéh vesoljnega cerkvenega zbora. V Jeruzalemu se je namreč sklenilo pet mašnikov in poslali so povabilo tudi svojim bratom po starem in novem svetu, da bi vsi zedinjeno v ta namen maševali, molili, premišljevali. Rekli so, da se zamorejo vdeleževati tudi neduhovni s sv. obhajili itd., in kmali so se jeli oglašati venčki po pet in pet oseb, ki se zaporedoma v sv. obhajilu versté tako, da vsak petek eden ali ena pristopi k Božji mizi v imenovani namen.

Jeruzalemski duhovni namreč mašujejo ali na Kalvariji, ali v cerkvi kervavega bičanja, ali v Getsemanu, ktere kraje je Kristusova kri rosila, in vsak si izvoli, da eno peterih kervavih rán prav posebno časti. Zraven tega pa tudi vsak gleda, da zbere veliko vencev po pet oseb, ki so pripravljene vsaka po en petek v mescu spoved in sv. obhajilo v ravno ta namen opraviti. Molitev, ki jo svetvajo, smo že razglasili v enem poprejšnjih listov. Naj ponovimo bolj natanko še namen, kateri se ima doseči: 1. Srečen izid nastopnega velikega cerkvenega zbora; 2. Zedinjenje jutrove nezedinjene ali greške cerkve s katoliško; 3. Spreobrnjenje vsih tistih duhovnov, kateri — čeravno katoliški — so po svoji lastni slabosti zašli na napačno pot.

O začetku cerkvenega zbora uni duhovni v Jeruzalemu želé sv. Očetu naznaniti to-le: „Sv. Oče, mi katoliški duhovni smo se s Tvojo svetostjo na gori Kalvariji zedinili, da bi sprosil srečen izid cerkvenega zbora, da naj Ti Bog usmiljenja dodeli biti pastir, in vesoljni svet Tvoja čeda;“ — torej bi radi zvedili število duhovnov in družih v ta namen zedinjenih, ki se naznanjajo č. o. Heribertu Witsch-u, apostolskemu penitencijaru v Jeruzalemu.

O priliki se bode tudi od tod ta reč naznanila. Gotovo je, če bo več molitve in prošenj, veči sad bo Bog dodelil vesoljnemu zboru.

Koliko veljá pregovor: „Poštenjak svoje vere ne spremeni?“

(Konec.)

So resnice, ki se po zvijačah dajo nekoliko otamnititi, ne pa popolnoma odstraniti. Taka je z našo rečjo. Jasno kot beli dan je, da je bil taki katoličan, ki je k krivoverstvu pristopil, vse kaj družega kakor poštenjak, nasprotno pa so bili tisti, ki so katoličanje postali, poštenjaki v pravem smislu. Za to imamo tako očitne spriče, tako sijajne zglede, da se morajo tudi nehoté priznati. Ali poznate tiste preklicane Desankte, Ahile, Bonavine in Gavace?**) Ali so to ljudje, ki so drugoverci postali zaradi tega, da bi čistejše in bolj pošteno živeli? Tega ne verjamejo ne protestantje ne mi, kajti

*) Na te besede je krasni Riharjev spev „o salutaris Hostia“ zložen. —

**) Vsi odpadniki od katoliške vere. Njihovo življenje je tako ostudno, da se peró brani dalje o njih pisati.

njihovo življenje je tako ostudno, da še protestantje, kateri imajo le še količkaj sramožljivosti v sebi, se s studom od njih obračajo.

Ali so morebiti protestantje, ki so v novejšem času vero spremenili in katoličanje postali, kaj na dobrem imenu zgubili in ali so nehali poštenjaki biti? Ravno nasprotno je; vsa Evropa se je čudila, in protestantje sami; akoravno so bili žalostni zaradi prestopa, niso jih zamogli zaničevati, kajti čednosti so jih varovale pred vsakim obrekovanjem. Vidili smo prince in princesinje na Nemškem, ki so po prestopu k katoliški veri pravo ogledalo vsake čednosti postali, vidili smo angleške lorde, ki so po prestopu k katoliški veri zaradi vere, ljubezni do bližnjega, keršanske ljubezni, kar se posebno tiče podpiranja revnih, doživeli, da so jih vsi protestantje tistih krajev zasluženo častili in spoštovali. Vseučilišče v Oksfortu in deloma tudi v Kambridžu je svoje naj bolj učene doktorje, svoje naj izverstnejši govornike, svoje naj bolj spoštovane duhovnike katoliški cerkvi dalo, in cela Evropa je verovala v resnično spreobrnjenje njih veliko, ki so morali vse posvetne dobičke zapustiti zaradi tega, ker so k katoliški veri prestopili.

V resnici so čednosti, ktere tisti doprinaša, ki k katoliški veri pristopi, tedaj svojo vero spremeni, tako sijajne, tako v oči vidne, da se nad njimi ne moremo zadosti načuditi. Protestant postavim, ki se v naročje katoliške vere podá, premaga sramožljivost, ki je pri osebah visocega rodú in izbrane odgojenosti dostikrat prav velika, akoravno napačna. Ne sramuje se reči, da je do sedaj v zmoti živel, rad in prostovoljno se podverže nezmotljivi oblasti, ki je od svoje zibeli navajen bil jo sovražiti. Premagati mora težave, ktere mu dostikrat stavijo dobičkarije, sorodniki, prijatli, starši itd., odstraniti mora zapreke, ktere dela navada življenja, ktera mu je že skoraj v drugo naravo postala, z eno besedo, hudo se je treba bojevati. Vse to pa zahteva vzvišeneega značaja, tako velikost serca in tako odkritoserčno ljubezen do resnice, da more vsak tacega človeka visoko spoštovati in občudovati, ako le ni popolnoma zašel s prave pametne poti. Ker je tedaj reč taka, kdo ne vidi, v kaki zmoti so tisti, ki vsem tem vkljub še terdijo, da poštenjak vere spremeniti ne smé.

Se vé, da se tudi zgodi, da nekteri to prislovico gulijo, akoravno njene hudobije ne poznajo, morebiti iz sočutja, pa to se ne smé na škodo ljubezni in resnice. Ako nesrečneže miluješ, ki so brez lastnega zadolženja v zmoti rojeni, in so hudo zapleteni, je prav; ali ob enem ne pozabi zahvaliti se neskončno dobremu Bogu, ki te je brez tvojega zaslužnja zmote obvaroval in te katoliškim staršem dal. Še dalje, mólí in priporočuj z vso gorečnostjo tiste zmotence nebeškemu Očetu in njegovemu Sinu Jezusu, ki razsvetli vsacega človeka, kateri na ta svet pride, da naj jim pomaga zmoto spoznati in jim moči dodeli, resnice se popolnoma poprijeti. Ako si pa zmožen, podučuj jih sam v pravi veri, potruđi se ž njimi, in to bo naj lepši miloserčnost pravega katoličana. Ako jih pa v zmoti poterduješ s tem, da jim praviš, poštenjak vere ne spreminja, to ni samo nobena miloserčnost, ampak neusmiljenost, kajti reklo bi se to človeka od dobrega odvracati in v slabem poterjevati; reklo bi se, kar je nar hujši, malomarnost v veri vedno bolj in bolj vtemeliti.

Fr. Vidic.

Ali je mar vera samo za prosto ljudstvo in ženski spol?

Prostodušniki dobro previdijo, da se vera ne dá popolnoma v nič djati, zaradi tega se trudijo in prizadevajo, da se sami sebe od vere ločijo, in jo le kmečkim kočam in navadnemu ljudstvu pustijo. Pravijo, vera

je dobra za ljudstvo, katero se mora berzdati, da svojih vojníc ne prestopi in nekako nrvnost ohrani. Vera, pravijo ti lažnjivi preroki, je tudi dobra, ako se ravno hoče, za ženski spol, kateri potrebuje včasih verskih domišlij, ali za možake, v devetnajstem stoletji, to bi se reklo vse pridobitve napredka in izobraženosti iz rók izpuštiti! Poglejmo nekoliko v te puble modrije.

1. Vera je dobra za ljudstvo. S tem stavkom hočete reči, da je vera samo za ljudstvo dobra, za tiste pa, ki so zarad duhovne zmožnosti, izobraženosti, stanú nad ljudstvom, za tiste že vera ni. Prosim vas, povejte mi, ali je vera kaj resničnega, ali samo izmišljena reč? Tu je samo en odgovor! Ali imamo dolžnost, Boga spoznati, ga častiti, moliti, se mu vklanjati, — ali te dolžnosti nimamo? Ali ni Boga, ali pa, če je, je taki, da se za naše češčenje ne zmeni. Eno teh je gotovo, to se ne dá utajiti; če je pa prvo resnično, zakaj bi tisti, ki se med ljudstvo ne šteje, dolžnosti ne imel, Bogu svojega češčenja darovati? On ima to dolžnost še v toliko višjem pomenu, kolikor veči zmožnosti mu je Bog dodelil ga spoznati. Ker mu je Bog boljši okolišine življenja naklonil, je on toliko veči nehvaležnej, ker noče spoznati Boga kot vir vsih teh dobrót, ki ga ločijo od navadnega ljudstva. Velik brezbožnej je tudi taki, zakaj on dobro spozná hudobijo in jo vender počenja, ker on se ne more izgovarjati na nevednost, ki si jo neučeni ljudje v izgovor jemljejo. Ako pa vero za izmišljeno reč imajo, za katero se Bog ne pečá, in ktere sam ne čísla, zakaj bi bila pa taka reč potem dobra za prosto ljudstvo? Mar ljudstvo nima ravno tistih pravic do resnice, kakor učeni, ali naj se ljudstvu zmišljene reči, vraže, neresnice in enako blago kot vera v glavo vbija iz edinega razloga, ker je to za ljudstvo dobro? Ali je to ljubezen, s katero se taki ljudje vedno bahati hočejo in terdijo, da le oni želijo pravo srečo ljudstvu? Dobro vas poznamo — že dolgo je tega, poznamo tudi spoštovanje vaše in ljubezen do ljudstva! Vi pravite sicer, da hočete ljudstvo oprostiti verig, v ktere so ga katoliški tirani vkovali; vprašam vas pa, ali vam vest nič ne očita, ko ljudstvu krivo vero, malikovavstvo in brezverstvo silite iz edinega razloga, da si dobičke delate? V obraz vam rečem, da ste hinavci! Tudi ljudstvo vas že davno dobro pozná.

Zraven tega je tudi očitno, da se o verskih dolžnostih s takimi ljudmi ne more veliko besedovati. Pred našim stoletjem bilo je lepo število stoletij, in v vsih so se odlikovali možje iz raznih vzrokov, pri vsim tem pa so bili vse drugač verni, kakor pa njih veliko v današnjih časih. Za moj del pa naj bo naše stoletje naj srečnejše izmed vsih, naj bo naj dražši biser in naj svitlejši zlato, solnce samo, ki vse druge preseže in otamnuje; vidi se vender iz raznoterih ostankov poprejšnjih stoletij, ki so še do naših časov se ohranili, da ne smemo vsih nekdanjih rodov med goske prištevati. Bilo je pa bogočastje v vsakem času in še celó med naj bolj divjimi narodi v visokem spoštovanju, naj si bo, da so med drugimi rečmi tudi lažnjive bogove častili in malikovali, pa zdaj se govori le o tem, da je bilo bogočastje vselej in povsod v velikem spoštovanju. Spričebe pa, ktere zamore katoliška cerkev v tem oziru za se skazati, so tako sijajne, tako očitne in tako prepričavne, da se mora, kdor hoče to tajiti, poprej pаметi odpovedati, preden bi sklenil katoliški veri se odpovedati.

Ko smo tedaj to premislili, prevdarimo še, kaj prav natanko izreka stavek vera je dobra za ljudstvo? Z drugimi besedami bi se tako-le reklo: Samo ljudstvo nima pravice brezbožno biti, vsi drugi pa, ki niso ljudstvo, smejo Boga žaliti, kolikor hočejo in morejo. Stvari zamorejo Stvarnika zatajiti, otroci zamorejo stariše zmer-

jati in psovati, odrešeni Odrešenika ne spoznati kot svojega, če le niso izmed ljudstva.

Reklo bi se: Le ljudstvo ima dolžnost, ne delati kakor živina, ki Boga ne časti, ker ga ne spozná. Drugi pa, ki niso izmed ljudstva, zamorejo po svoji natori biti to, kar je žival, in so tudi, kajti svojega obličja drugam ne obračajo kot na zémlijo, ravno tako, kakor žival v jasli: nikdar pa ne k nebesom, od koder jim vse do brote dohajajo.

Reklo bi se: Le ljudstvo ima potrebo svoj poslednji namen doseči, ki se imenuje večno zveličanje, drugim pa, ki niso iz ljudstva, je dovoljeno se ne zmeniti za svoj poklic in ne za svoj namen, ampak delati kakor da so si sami svoj namen. Le samo ljudstvo ima potrebo večnim kaznim oditi, ktere se dajo spričati po zdravi pameti in po neštevilnih drugih dokazih. Vsak namreč, kdor Boga ne časti, bo njegovo težko roko občutil. Tisti pa, ki ni iz ljudstva, se zamore brez vsake skerbí zapoditi v nezmerno morje večnih kazen, kar bi gotovo tudi naj veči brezumnik ne storil.

Reklo bi se: Le ljudstvo ima potrebo in dolžnost hvaležnost Gospodu skazovati, ga milosti prositi, posebno za odvernjenje vsih časnih in večnih nesreč; tisti pa, ki ni izmed ljudstva, zamore Bogú malomarnost kazati pri neštevilnih dobrotah, ktere prejema vsaki dan, in se še smé prederzniti vsegamogočnemu božjemu veličanstvu se posmehovati.

Reklo bi se: Le samo ljudstvo ima to nesrečo, da zamore grešiti, in zarad tega tudi dolžnost se pred Bogom ponižati, ga odpúšenja prositi in njegovo milost doseči; kdor pa ni izmed ljudstva, še ne vč, kaj se pravi potrebo in dolžnost imeti pred božjim prestolom se na svoj grešni obraz vreči in milosti prositi, ker misli, da vedno naj čistejše živi.

To in marsikaj družega pomenijo tiste hvaljene besede, da je vera le za ljudstvo dobra. Zavoljo tega naj vsak, kdor to izreče, poprej pomen teh besedi pomisli, in potem, ako ima še količkaj serca, dobro pretehta mogoče nasledke. Poglejmo pa, kako je vera dobra za ljudstvo, kajti ljudstvo obstoji iz ljudi, ljudje pa so stvari Božje in imajo namen nebeško domovino doseči in posesti, pa imajo tudi to željo globoko v sercih zapisano. Vera je namreč edino sredstvo, po katerem se v nebesa pride. Vera je dalje dobra za ljudstvo, kajti ljudstvo mora hudo poželenje premagovati, ktere pa ni tako lahko premagati, le verskim razlogom se umakne. Vera je dobra za ljudstvo, ker okolišine so dostikrat take, da more človek britkosti in težave s poterpljenjem prenašati. Dostikrat ni kruha, ne obleke, ne strehe; ako bi v takih okolišinah vere človek ne imel, kaj bi počel? En pogled proti nebu pa zadostuje, ker spomin na nebeškega Očeta, brez čigar volje las človeku z glave ne pade, poživi obupajoče serce, ter odtegne njegove misli od zemlje, ki je dolina polna solz.

Vera je dobra za ljudstvo tudi zarad tega, da zamore poterpežljivo prenašati poštenje in hudo obrekovanje svojih sovražnikov, pa tudi zatiranje svojih zagovornikov, kajti vedno je njihova poterpežljivost na poskušnji. Ako bi nekteri preklicani ljudje, ki so v resnici pravi zatiravci in izdajavci ljudstva, akoravno se za nar boljši prijatle štejejo, nekoliko sprevidili, da tudi njihov dobiček tirja, če jih že pravica in resnica ne ganete, odjenjati od svoje terme, ki dihti ljudstvu vso vero vzeti po raznih načelih, bi gotovo ne tiščali v to, da naj ljudstvo brezvrno bo.

Po vsem tem je treba pa zvediti, da je vera tistim, ki jo samo ljudstvu silijo, in ki pravijo, da niso izmed ljudstva, ravno tako potrebna, še celó bolj potrebna. Ne gledé na tó, da morajo ravno tisti namen doseči z enakimi sredstvi, kakor ljudstvo, oni imajo

še sto in sto drugih vzrokov. Morajo gizdavost krotiti, ki je skoraj vselej v družbi z učenostjo, morajo napuh zatirati, ki je v obilnejšem številu po gosposkih dvorih, kakor v revnih kočah domá, morajo skopóst odpravljati, ker je je ondi več, kjer ima kaj posestva. Pred vsem morajo poželenje berzdati, ki se nar bolj pogostoma nahaja ondi, kjer je veliko lenobe in postopanja, kjer je miza polna dobrih in umetno narejenih jedil, močnih pijač, veliko nepotrebnih, morebiti tudi pregrešnih besedi v preveč zgovorni družnji; kjer so plesi, gledišča in drugo razveseljevanje, ki navadno serce hudo zamota v nepoštene zanke. Vsi taki imajo še vse bolj potrebo za vero se poganjati, kakor prosto ljudstvo, kajti hujši skušnjave in bolj pogoste skušnjave kaj lahko človeka v greh privabijo, posebno kadar človek priložnosti išče. Prosto ljudstvo saj toliko tacih skušnjav nima, ker priložnosti nima. Ako tedaj tisti ljudje, ki pravijo, da je vera ljudstvu potrebna, to terdijo, jim hočemo prav dati, ob enem pa jim tudi v spomin poklicati, da je tudi njim v zveličanje potrebno saj toliko vere imeti, kakor ljudstvu, če ne več, in nikar naj ne mislijo, da jim je v nečast, ako so verni. Prišla bo ura, v kateri si bodo želeli biti verni. Bog daj, da bi prepozno ne bilo! (Dalje nasl.)

Čertice iz žitljenja sv. Očeta Pija IX.

(Spisuje A. Zakotkarjev.)

Tudi tukaj se je večkrat primerilo, da je bila njegova blagajnica do dna prazna. In če je ob takem času prišel kdo, ki je bil v resnici potreben, ga nikakor ni mogel praznega in neutolaženega pustiti. Njegova neomejena ljubezen si je znala vselej hitro pomagati iz zadrege, in prigodbica, kakoršno smo unkrat o srebernih svečnikih povedali, se je spet večkrat v raznih oblikah ponavljala.

Ravno tako je tudi svojega oskerbnika in kuharja včasih v zadrego pripravil. Enkrat pride ta njegov oskerbnik in v veliki zadregi hiti pripovedovati: „Pet sto frankov, ki so bili davi še v Vaši blagajnici, je že spet zginilo. Nimam ga bajoka več, da bi za jutrajšnje potrebe preskerbel.“ Preblagi pastir je bil spet ves svoj denar ubožcem podelil.

„Kaj pa Vam tako beli lasé? reče nato blagi grof oskerbniku, ni nam li dobrotljivi Bog, ki živi ptice pod nebom, za vsaki dan našega kruha obljudil?“

„V tej reči, prevzvišeni gospod, imate gotovo prav, mu letá odgovori, vendar sem v veliki zadregi?“

„Jutri je petek, mu smeja se odgovori kardinal, tedaj postni dan; prinesite mi za kosilo sira.“

„Kaj pa za večerjo?“ za večerjo tudi nimam kaj prinesiti. „Pa spet sira,“ odgovori enakomérno škof.

Tako tedaj je svojim lastnim ustom pritergoval sv. mož, da bi revežem terpko osodo lajšal. Pa ne le usmiljeno, vsakemu odperto serce, tudi posebno pogumnost in moč je imel ta čestiti služabnik Božji. Priča temu nam je sledeča prigodba. Nekega večera pred pustom, ko je šel kardinal ravno obiskat svojega ljubega Odršenika v presv. Rešnjem Telesu, ves preplašen priteče cerkvenik k njemu in ga prosi za Božjo voljo, naj vendar berž gre, ker nekdo je umorjen v zakristiji. Brez straha berž priteče in res dobi na klopi ležečega dvajsetletnega mladenča, ki je smertno ranjen tu pribežališča iskal. Komaj je bil Mastaj pri ranjencu, že so priderli trije preoblečeni divjaki, njegovi preganjavci, z bodalom v roci, da bi tu svoje kervavo delo doveršili.

Kardinal pa se jih ne boji, temuč prav serpo jim pogleda v oči, jim pokaže križ, ki ga je nosil na persih in jih ostro svari zarad njihove hudobije. Pogumno, močno in resno jim koj zapové: „V imenu Boga, kri-

žanega Gospoda Jezusa Kristusa, vam zapovem, odnehajte in poberite se!“ To jih tako popari, da se precej na tihem preč spravijo, skoraj sami ne vedé, kaj delajo? Mastaj berž pošlje po zdravnika, pa prepozno je že. Zatoraj ga hitro spové in za smert pripravi. In ta revež je bil tako srečen, da je zdihnil svojo dušo v naročji njega, ki je imel v malo mescih sprejeti ključne nebeškega kraljestva v svoje preblažene roke.

Ali preden o tem govorimo, naj povemo le še tale prigodlje, ki lepo kaže, tako je ljubil grof Mastaj tudi svoje sovražnike in jim je za njihovo preganjanje še dobrote delil. Sicer je bil obče spoštovan in ljubljen, ali kje je kdo pod solncem, ki bi bil popolnoma prost vsih očitnih in skrivnih sovražnikov? Tudi on jih je imel nekoliko, pa prav hudih. S časom se je nekterih znebil, z enim pa se nikakor ni mogel spraviti, kakor koli je poskušal. Poslednjič pa je tudi tega omečil.

Ta njegov zagrinjeni sovražnik je bil mestni župan. Njegova žena je bila zategadel močno žalostna. Veliko si je prizadevala, da bi moža na drugo pot spravila; pa njegova serditost se ni dala potolažiti. Slednjič so imeli gospej kerstiti dete, in zdaj si je mislila, bo vendar priložnost, da se mož s škofom spravi. „Ko bi hoteli škof, djala je sama pri sebi, biti za kerstnega botra otroku, ki mi ga Bog podari, gotovo bi zginila iz serca mojega moža vsa razpertia, vsa jeza, ker tako bi bili kardinal po duhovni sorodnosti navezani na naše dete.“

Pové tedaj škofu, kaj si je namenila. Kardinal Mastaj se ji zahvali in je s tim popolnoma zadovoljen. „O, pravi, z veseljem prevzamem to, prav rad sem za botra otroku, in zelo mi je všeč, da si tako enega prijatelja več pridobim.“

Pa to se ni tako lahko zgodilo, kakor se je govorilo. Kakor so zdaj reči bile, bi gospod župan nikdar ne bil prosil, škof tedaj bi moral pervo stopinjo storiti, ako se je imelo kaj doseči. Uboga žena mu je tudi odkrito razodela svoje skerbi v tej reči.

„Ali nič drugega ne?“ dobrovoljno odgovori škof. „Dobro, moja hči, sam tedaj ga bom prosil.“ In priložnost se je pokazala precej drugi dan, ko je bilo posvetovanje zastran oskerbništva mestne bolnišnice, kjer, se vé da, se župan kot prvi mestni vradnik ni smel pogrešati. Ko je bila reč dognana, gre škof s svojo navadno dobrovoljnostjo naravnost k njemu in kakor da bi bil že vse pozabil, kar je bilo britkega in hudega v sovražnikovem sercu skrito, mu stori ponudbo s pojasnivšimi besedami ter pové, da bi bil rad boter njegovemu otroku. Župan, kar se dá strast en mož, se še toliko ni mogel zderžati, da bi bil vsaj zamolčal svoje osupljenje, in zoper vse spoštovanje, ki bi ga moral dvakrat in trikrat imeti do škofa kot grofa, višega pastirja in kardinala, mu po osornem odreku herbet pokaže pa gre.

Škof Mastaj je bil močno žalosten, ne tolikanj zaradi osebnega razžaljenja, marveč zato, ker ni mogel tega terdovratnega serca omečiti. Pa keršanska ljubezen se ne dá naveličati, zatoraj še ni obupal, le boljši priložnosti je čakal.

Mesec dni je preteklo, in tako sramotno razžaljeni škof iz Imole je postal papež Pij IX. Kar dobi ondašnji župan neki dan iz Rima pisemce, v katerem so bile samo tele besedice:

„Škofa iz Imole nista hoteli za botra, ali bi hoteli Rimskega škofa?“

Za odgovor se je že naprej lahko vedilo. Precej hiti župan v Rim v papeževo dvorano, je pokleknil pred svetega Očeta in jih ponižno odpuščenja prosil.

Pa naj še kdo reče, da to ni katoliška ljubezen, da tako djanje ni junaško, apostoljsko djanje, vredno Jezusovega namestnika na zemlji! (Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Čujte: Naše opombe v zadnjem listu zoper adreso „konštit. društva“ so bile sad iz branja poglavarjevega ukaza do okrajnih predstojnikov in nanj so merile. Tako je rekel Frice „Tagblatt“, ki rad tri perste kviško pomoli in lažljivo toži po svoji navadi. Toda resnice, kadar je potreba, se ne bojimo povedati tudi visokim in poglavarjem; moramo pa priznati, da omenjenega ukaza takrat še nismo bili prebrali, ker nasprotne časnike dobivamo navadno še le pozneje iz druge roke, in sovražljivi „Tagblatt“ je imel sam tisti „veits-tanz“, kterega je Danici pritikal. Ta bolezen ga terpinči že od dneva njegovega rojstva.

Kaj pa uni ukaz vladnega namestnika pravi? Zavoljo „nekterih naznanjenih (tedaj ne še spričanih in dokazanih?) dogodkov, da se je leca napak rabila, je treba resnobnega in nategnjene nadzorstva, zvikišanega najmarljivšega čutja in naj ostrejši rabe postave,“ itd. pravi ukaz do okrajnih predstojnikov. — To so besede prav dosti jasne in komur se v glavi ne verti, ne potrebuje razlage. Če jih je pa „Tagbl.“ čisto prav razlagal, rekši: „da je vlada s svojim razpisom adresalo mestnega odbora poterdila“, to naj sama presodi.

„Tagbl.“ se repenči, da ta ukaz je bil „schreckschuss“ za „klerikalce;“ toda cerkveni služabniki so slišali že drugačni „schreckschüsse,“ ki jim pa niso možgan zmešali in ne cerkve pretresli. Ta „schreckschuss“ utegne še celo kako korist roditi, da bodo v prihodnje morda dotični višji vradniki sami bolj pridno k pridigam in naukom hodili in bolje presoditi vedili, ter se govornikom saj tega ne bo treba bati, da bi jih kateri si bodi ne odveč v teologiji in postavi izurjen berič, žandar ali časniški špicelj lažljivo ovajal. Pravice nas ni groza, in če kdo res kaj zagreši, se kazni ne bo izmikal.

Kakošne „manevre“ imajo cerkveni nasprotniki. „Laibacherica“ je prinesla spis: „za koncil in zoper koncil,“ ter je posnela nekoliko prav jasnega in čisto cerkvenega poduka o verskih resnicah in cerkveuih zborih iz pastirskega lista kardinala Švarcenberga; k temu pa je pritaknila nekaj prav gerdih laži in zmotnjav iz „Allgemeinerice!“

Ako tega še ne veš „Laibacherica“, beri vendar v keršanskem nauku, da Kristus je dal zapoved v verskih rečéh: poslušajte cerkev, ne pa „Allgemeinerice!“

Razlaga pa omenjeni pastirski list, da cerkev sploh ne oznanuje nobenih novih naukov, ampak to, kar je Kristus učil in kar so aposteljni oznanovali. Kar je Cerkev od začetka verovala, to v teku časov bolj natanko in določno izreče, ko se k temu kaka prilika dá. Cerkev hrani od začetka ves Kristusov nauk v sebi; ako vstane kako posebno vprašanje, se vzdigne krivoverstvo, takrat Cerkev to in uno, ki v sebi hrani, tudi po zunanjem čisto določno izreče. Kadar pa Cerkev sama svojo vero v kaki reči izreče, ni več mogoč noben dvom, ker cerkev v verskem oziru sv. Duh vsake zmote varuje; torej je tudi vsak vernik terdo zavezan izrečeni nauk sprejeti. Po tem takem je mogoče, da bi tudi nastopni cerkveni zbor po potrebah sedanjega časa vero sv. Cerkve v katerem si bodi oziru jasno in določno izrekel: s tem bi pa še zmiraj nič novega ne učil, temuč le od tega, kar je bil vselej Kristusov nauk v katoliški Cerkvi, bi na zunaj pričevanje dal. Tako kardinal vikši škof.

„Allgemeinerica“ pa bogoskrunsko jeziči, da sedanji čas je brez potrebe priljubljena misel Pija IX za versko resnico povzdignjena. „Allgemeinerica“ laže in „Laibacherica“ njene laži nadškofovemu nauku vstrič stavi,

laže namreč, da ta nauk ni iz sv. pisma in besednega izročila vterjen, akoravno so cele bukve o tem pisane in se je namestnik Kristusov o razglašenji neomadežanega spočetja ravno na sv. pismo in izročilo sklicoval. Tudi nastopni zbor „Allgemeinerica“ že naprej obsoja, psuje in pravi, da se nič ne vé, kaj bo v njem, precej potem pa vendar sama hoče vediti, kaj da bo! Ker so mnogi predposvetovavci zavoljo opravljenega dela šli domú, meni „Allgemeinerica,“ da se je to zgodilo zato, ker se v mislih niso zedinili.

Sploh nasprotniki radi pišejo o nezmernih priteznostih, ki vstajajo zoper koncil itd., toda tudi judje so aposteljnóm take priteznosti delali, celo zapirali in topli so jih; ali aposteljni so vendar imeli svoje cerkvene zборе. In če ni bilo takrat „frajmavarskih“ časnikov, da bi zoper nje pisali, so pisali pa, Ana, Kajfa, shodnice.

Kaj posebnega je, da se ti „korenjaški liberalci“ tako nezmerno bojé cerkvenega zbora, pa da jih toliko skerbi, kaj bode cerkev na njem rekla in sklenila. Svetne vlade imajo svoje zборе leto za letom po več mesev, in Cerkev jih ni nikoli v tem ustavljala; liberalstvo pa se véde, kakor bi hotlo tudi čez cerkvene zборе gospodovati in cerkvi veleovati, kaj smé ali ne smé! Ravno ta milomajdni strah kaže, da ti ljudje vere nimajo in se res Boga bojé, toda ne v pravem pomenu te besede. Zakaj ko bi verovali, da je „Kristus pri svoji Cerkvi“ in da „sv. Duh cerkvene zборе vlada,“ nikoli bi se ne prederznili rohneti zoper delo sv. Duha. Če so pa neverniki, kaj jih potlej cerkveni zbori brigajo? Ni težko vediti, kaj jih briga. Ti sovražniki cerkve in države, bodi si vedoma ali nevedoma, služijo frajmavarskemu namenu; oni išejo v vsih rečéh državo zoper cerkev spuntati in v razpor, nemir spraviti, da bi potlej obé razdjali, ko bi bilo mogoče.

Ti hinavci se bojé, da bi papeževa beseda v verskih rečéh (ex Cathedra) ne bila za nezmotljivo razglašena, ki jim vendar nič za vero in za papežovo besedo ni; kričijo zoper imenik, v katerem so zaznamnjane zmote sedanjih časov (Syllabus), ker so sovražniki resnice, kakor so bili farizeji, in občinstvu lažejo, da je to zoper napredek, ako papež povejo, kaj je laž in zmota; vzdigujejo se zoper to, da papež ima nekoliko zemlje, pa ravno zdaj se vidi, kaj bi mnogi velikani tega sveta s papežem delali, ako bi bil na njih zemlji in torej njim v strahu.

Celo takó smešno-zajčje nature so nekteri nevedneži, da mislijo, vesoljni zbor utegne napraviti, da bode potlej po božjem pravu imel papež supremacijo ali verhno oblast nad vsimi katoliškimi vladarji, — ali pa se le tako védejo, da bi hujskali.

Vselej ko beremo počenjanje zoper Kristusovo Cerkev po časnikih, že celo, če so v rokah katoličanov, se nam čudno zdi, kako da se ti ljudje greha in odgovornosti pred Bogom ne bojé, kako da deržé z judi, akoravno niso judje, — s krivoverci, akoravno se še zmiraj hočejo katoličani imenovati, — in še več: da dostikrat celo drugoverci lepše pišejo in govoré o katoliški reči, kakor pa taki nesrečni katoličani. Ljudje z majhnimi vsakdanjimi slabostmi se tresejo pred tenko in pravično sodbo Božjo; teh nasprotnikov Cerkve in žalivcev resnice pa ni groza, ker je vendar tako gotovo, da „bodo želi to, kar sejejo,“ kakor gotovo je Bog pravičen!

— (Posnetek iz govora g. H. v slovesni besedi kat. družbe 20. rožnika.) Ta govor je bil šaljivo-vedrilen in podučiven in je torej poslušavce posebno razveselil. Govoril je gosp. H. nekako tako-le: Pervikrat smo v katol. družbi imeli besedo, kedar smo slavili spomin zlate maše sv. Očeta Pija IX. Taka slovesnost je silo redka. Dobri otroci obhajajo godove svojih staršev vsako leto. Tako smo se zbrali dans tudi mi, da — duhovni sinovi in hčere sv. kat. cerkve — praznujemo

spomin svojega duhovnega Očeta. V četrtek je bilo 23 let, kar so bili sedanji sv. Oče za papeža izvoljeni in jutri jih bode 23 l., kar so bili venčani. Bil sem pred dvema letoma ob 18stoletnici smerti sv. Petra sam v Rimu; toraj so me naprosili, naj Vam pri tej priliki govorim. Jaz sem pa že tak, da naglo obljubim, časih prenaglo; vendar ostati sem hotel mož beseda. Pa bojim se, bojim. Kar se nekaj časa kaj hudega zgodi v Ljubljani ali po deželi, vsega tega je le duhovšina kriva. Pa sej jaz nisem med tistimi. Odtegnil sem se Vam in visoko prebivam na gradu, pa ne najviše. Sosed moj je še više in ta je — mestni čuvaj na gradu, dober mož. Ta ima dolžnost, da, kadar kje ogenj vstane v mestu ali v okolici, znamnje dá, da se klenka, na pomoč kliče. Ljudje po mestu bi velikrat ne vedili, da gori in kje da gori; čuvaj pa vidi in vpije. Tak čuvaj so tudi sv. Oče Pij IX.

Visoko postavljeni čujejo nad katoliškim svetom, in vidijo, kako se zdaj tu zdaj tam vname, kako gori, nevarnost proti; tedaj kličejo na pomoč. So pa sedanji čas mnogi, ki zažigajo, sovražniki sv. kat. cerkve. Med njimi so nekteri učeni, nekteri malo, nekteri celo nič učeni, kateri pisarijo, govorijo in delajo zoper sv. vero, zoper sv. cerkev, zoper papeža Pija IX. Požar po svetu je vedno večji; nevarnost vedno hujši. Komú pa proti nevarnost? Mar sv. veri? O kaj še! Ali sv. cerkvi? Tudi ne; zidana je na skalo. Ali sv. Očetu? Tudi ne. Naj večji in naj hujši nevarnost žuga njim, ki zažigajo, nasprotnikom sv. cerkve samim. — Kdor se z ognjem peča, se dostikrat opeče, ožge, nekteri celo oslepijo nazadnje. To se godi tudi tem zažigavcem. Kolikrat se ožgó, opekó, pa le vedno požigajo. Pravijo, da so „razsvitljeni!“ Mi jim to verjamemo; sej se jim kar bleši in mnogi zgubijo duhovni pogled tako, da ne vidijo tega, kar prav priproste oči na tanko razločijo. Taki „liberaluhi“ menijo, da bodo zmagali kat. cerkev. — Prav živo se spominjam tega, kar mi je pred dvema letoma v Rimu pripovedoval neki duhoven iz prusovske Šlezije. Pri nas na Nemcih, pravi, se tolikrat sliši in bere, da je kat. cerkev že stara, slaba ženica, s katero naj se še nekoliko usmiljenje ima, da pogine sama. „O ko bi mogel jaz priklicati vse, ki tako govorijo in pisarijo, le-sem v Rim, je djal mi; tu bi sedaj sami vidili ter spoznali, kako močna in vedno mlada nevesta Kristusova je sv. kat. cerkev.“ Pač res! In kakor o katoliški cerkvi, tako so govorili in pisarili že pred toliko leti in tolikrat o sv. Očetu, da so oslabeledi, že umerli ali da zdaj zdaj umró itd.; ali — Pij IX, 78letni starček, so še vedno močni na duhu in krepko čujejo, ter kličejo na pomoč zoper nevarnosti sedanjega časa kakor pravi čuvaj sionski. — Poslali smo jim o zlati maši posebno vošilo. Sprejeli so ga veseli ter pohvalili „katoliško družbo“ in njenega vstanovnika, ki naj ga Bog živi! Pred nekaj leti pri nas posebne „kat. družbe“ ni bilo treba; dan danes pa je potrebna. Spomnili so se sv. Oče tudi nekega družnika našega, vrednika Zg. Danice, ter ga poslavlili, kar gotovo tudi nas vse časti in veseli. — Ravno sedaj kličejo spet, ker so razpisali sveto leto. Kadar se oklicuje sv. leto, se sliši tu pa tam: to pa ni dobro! kedar je sv. leto, tedaj je slabo! Res — ni dobro, slabo, hudo je. Pa ni hudo za to, ker je sveto leto, marveč za to je sv. leto, ker je slabo, ker je hudo; za to so oklicali Pij sveto leto, da bi se hudo odvernilo in se zboljšalo. — In kadar čuvaj na gradu klenka in kliče, da gori; hitijo dobri ljudje na pomoč, da pogasijo. Taki hočemo, kaj ne, tudi mi biti. Poslušati hočemo glas svojega Očeta, posamesno in z zedinjenimi močmi delati, da se časi zboljšajo in nevarnosti odvernejo. In v ta namen nam ljubi Bog še dolgo ohrani milega čuvaja sv. Očeta, Pija IX! Slava! Mn.

Pervo sv. Obhajilo in pobožnost sv. Alojzija. Kakor druge so tudi to leto gimnazijski učenci slovesno praznovali god svojega zavetnika sv. Alojzija 21. u. m. v nunski cerkvi prav spodbudno. Vodili so to pobožnost preč. stolni dekan, g. J. Pogačar, ter v svojem govoru s prižnice do vseh, spred altarja pa do tistih, ki so ta dan pervikrat pristopili, priserčno povdarjali, kolike pomembe je za nas vredno prejemanje sv. Reš. Telesa sploh in posebej pervo sv. obhajilo, obračaje se zlasti na sv. Alojzija. Viditi je že nekaj lét, da se posebno zvečer te pobožnosti občinstvo močno vdeležuje, in da bi morebiti ne bilo napak, ako bi se god sv. Alojzija vsaj po nekterih farnih cerkvah vpridhodnje lepše obhajal tudi za verno slovensko ljudstvo, kteremu se je ta pobožnost jako prikupila.

Slovenska Matica je imela 24. u. m. XIV sejo, v kateri se je poterdil opravični red in v kateri se je povedalo, da se za letos tiska Koledar s precej obširnimi Letopisom, Schödlerjeve knjige v prirodi (I del „fizika“) po prestavi gosp. prof. J. Tuška; Vodnikovi*) spisi po sestavi g. Fr. Levstika; da je skoraj dognana priprava za slov. zemljevide itd. Sklenilo se je, da naj se telovadna knjižica izdá s pomočjo slov. Matice (toda ne za ude); da sistematično vrednih šolskih knjig po nekem že poprej storjenem sklepu in v sedanjih temu neugodnih časih preskerbovati celo ne more; da za letos odmenjene bukve dobijo vsi družniki dosedanji in kateri še pristopijo do konca l. 1869; da naj bode V občni zbor v drugi polovici mesca septembra. Sklenilo se je v tej seji tudi, da Matica kupi si lastno hišo na Bregu, ki bode stala kacih 10.000 gld. itd.

Solsko. Za prof. Weichselmanom pride na ljubljansko gimnazijo za prof. latinskega gerškega in slovenskega jezika g. B. Hrovat, prej v Kranju, sedaj v Celju. — Kranjski gimnaz. katehet g. T. Zupan je pretekli ponedeljek iz slovenšine za vso gimnazijo poterjen bil na Dunaju. Kakor nas to veseli, da verli slovenski sinovi, ki so vedno v premnogih opravilih, z doma hodijo v Gradec, na Dunaj ter dostanejo ostre preskušnje, na pr. za dohtarstvo, učiteljstvo itd.; tako je milovanja vredno, da marsikteri sicer bistri mladenči slovenski leta in leta bivajo ondi in naposled nič ne opravijo, dostikrat pa za vselej nesrečni postanejo.

Zahvala. Ne smemo opustiti, da bi naj priserčniše zahvale ne naznanili vsim dobrotnikom v Ljubljani, kateri so se tako obilno skazali z milošnjo za kapucinsko cerkev v Terstu. S tem so na novo pokazali svojo gorečnost za vero, cerkev in za katoliške redove. Zanesite se, da bomo zvesto molili, naj bi Bog tako blagoserčne Ljubljančane in sploh Slovence prav prav obilno blagoslovil. Bog plačaj in poverni vsim obilno!

Br. Gaudencij Predan,
kapucin v Terstu.

Beseda

o pričetju besednice (resurze) v Ljubljani 13. rož. 1869.

Ravno je leto, kar sem bil v Rimu na homcu, s kterega se prelepo vidi na gošavo neštevilnih hiš in tolikih cerkev večnega mesta. V znožji ob levi je sv. Peter z Vatikanom, ob desni v dolini od marmorja leskeča stolnica sv. aposteljna Pavla zunaj zidov. Prečudno lepi razgled nad vinogradi, poljanami in pristavami je tam v daljavi obrobjen z zelenim gorovjem sabinskih, albanskih, latinskih gričev, katerih poslednji verh je ovenčan s starodavnimi podertinami tempeljna „Jupitor-Latius-ovega. Bil pa je to na Janikulu, na hieroniškem verhu,

*) Govori se, da ima priti Vodnik po premnogih težavah na svetlo v oblikah, v kakoršnih je izhajalo znano „klasje z domačega polja.“ Zeló obžalovali bi to, če tudi g. Levstik prevzame odgovornost, ker po tem takem Vodnik ne bode več — istiniti Vodnik!
Dopis.

ne daleč od groba kardinala Mezzofanta, jezikoslovskega čudeža, ki je tudi po Slovenskem dobro znan, zraven hrasta, kjer je svoje dni Torquato Tasso svojo grenko nezgodo Bogu tožil.

Na tem tako prijetnem in rodovitnem verhu je sv. Filip Neri rimsko mladino radostno krog sebe zbiral k nedolžni igri, veselemu petju, poštenemu razvedrovanju. Tako je bil varen pred onimi, katerih rokodelstvo je zaničevati in zasramovati to, kar je lepo in blago, in pre-mogel se je z veselo mladino pogovarjati tudi o resnobnih resnicah naše sv. vere. „Veseli svetnik — Santo allegro — kakor so ga sploh imenovali, je takó znal serce na prvo prijetno razveseliti, kajti že po naravi za radost in veselje bije, da ga je potem obračal k Bogu njegovemu Gospodu, v katerem ima počivati.

Enak pomoček je sv. Filip vedil najti tudi za od-rašene. Napravil je sloveči „Oratorium,“ naredbo za adventni in postni čas, pri čimur se versti umetno petje s spodbudnimi govori. S tem se ima od blagoglasja v govoru in petji prijetno prešinjeni duh k Njemu povzdigovati, ki je dodelil natori moč glasov, človeku dar petja, da naj se v obojnem razlega Njegova čast in hvala. Zakaj iz častitljivosti stvarjenih reči se spoznava častitljivi Štvarnik.

In v resnici je bil s tem sv. Filip v rimljanskih sercih zadel pravo struno; mora se reči, da ga je vodila roka Božja, ker v tisučerih glasih se je jela razlegati slava Najvišega. Neštevilno jih je po taki poti k Bogu spreobernal, postal je apostelj za Rim v 16. stoletji, ki ga še vselej v živo-hvaležnem spominu časti, in zaupljivo za njegovo pomoč pri Bogu prosi.

Ne mislim nikakor „Oratoriu-mu“ naše „Besednice“ vstrič staviti, v eni reči pa se vendar vjemata. V tem namreč se strinjata, da oba v keršanskem pomenu vresničujeta pregovor paganskega pesnika: „Omne tulit punctum, qui miscuit utile dulci.“ Pravo struno ubere, vsestransko ugaja, kdor zna prijetno s koristnim mesiti, imenitne namene po prijetni in mični poti dosegati. Kteri namreč je hvale vredni namen resurzi, kateri cilj besednici? (Konec nasl.)

Iz Blagovice. (Zahvala.) Prav lepo Te zahvalujemo, preljuba Danica, da si nas nesrečne gaberške pogorelce tako priserčno vsem usmiljenim sercem priporočila. Tvoj mili glas je omečil mnogo usmiljenih serc in je nam ubogim revežem pomoč naklonil, ktere se v današnjih hudih časih nismo nadejali. Ali naša revšina je tudi nanavadno velika, in zato je dobrotljivi Bog, kateri je iz svetih namenov pripustil strašno nesrečo, nam tudi po Tebi, draga Danica, mnogo bližnjih in daljnih dobrotnikov pridobil. Prosimo Te, usmiljena Danica, ki si našo nesrečo po širokem slovenskem svetu naznanila, naznani še našo preserčno zahvalo našim dobrotnikom za obilno prejeto milošino. Prejeli smo obilnih darov, kateri so bili že v Danici naznanjeni, prejeli pa tudi obilnih darov, kateri v Danici še nise bili naznanjeni, ki še za naprej po volji dobrotnikov neznani ostanejo, ki so pa zaznamnjani v bukvah, iz katerih bomo po smerti vsi sojeni. Pred vsemi drugimi so nam pomagali v naši nesreči, kakor se tudi spodobi, naši sofarani. Ali njihovo številno ni ravno veliko, in še ti so revni zavoljo železnice, ktera jim je ves zaslužek pri veliki dunajski cesti vzela. Pristopili so nam torej k pomoči naši usmiljeni sosedje iz bližnjih fará. Njihovi gospodje fajmoštri so nas ptuje pogorelce ravno tako dobrotljivo svojim faranom v pomoč priporočili, kakor ko bi bili njihovi lastni farani od ognja poškodovani. Nekteri so nam darovali žita, da bomo do žetve lakote obvarovani, in da delavcem, ki nam sedaj naj potrebniji hrame delajo, nekoliko hrane dajati zamoremo; drugi ki žita nimajo, so nam darovali zneskov v denarjih. Pomoč je

bila velika, ali proti tako veliki nesreči, ki je nas zadela, vendar nezmožna nas dolgov obvarovati, ktere bomo naredili, da si potrebno, sedaj silno drago živino kupimo, vse hišno in poljsko orodje in obleko omislimo, in raznoverstne rokodelce poplačamo. Dobrotljivi Bog naj nas zanaprej nesreče varuje, da dolgove poplačamo; vas, predragi dobrotniki, naj pa vedno varuje dobrotljivi Bog in sv. Florijan nesreče ognja, in drugih nesreč; On naj blagoslovi vaše poljske pridelke in tudi vse dela vaših rok; On naj poplača vam na tem svetu vso škodo, ktero ste si radovoljno iz ljubezni in usmiljenja do nas na svojem premoženju storili; vašim dušam naj dodeli svojo obilno milost in popolnoma odpustike v sv. letu; enkrat po smerti pa zaslišite od pravičnega Sodnika usmiljeno sodbo, zato ker ste do nas v naši naj večji potrebi tako usmiljeni bili! Tega priserčno prosijo svojim usmiljenim dobrotnikom nar hvalnejši Gaberski pogorelci v Blagoviški fari.

Iz Jeruzalema piše ondotni vodja avstrijske romarnice preč. g. Fr. Hrovat do p. n. gosp. prošta A. Jarca prav znamenitih novic. Naj tehtniši je žalostno naznanilo, da je 7. rožnika v kapeli Kristusovega rojstva v Betlehemu pogorelo. Ob stenah in oboku so vsele stare ogrinjala, ki pa duplini niso nič kaj v lepoto služile. Očetje frančiškani so hotli že davno nove napraviti, toda greki so jih zmiraj zaderževali, ki povsod priložnosti išejo, da bi katoličane odrinili iz svetiš, kar jih je katoličanom še ostalo, ali pa da bi saj njih pravico oslabili. Zdaj pa se bode morala reč hitro rešiti. Požar je bil zvečer o poli desetih, in misli se, da so greški romarji goreče svečice ob steno prilepljali, in od tod ogenj. Pokončal je ogenj stare struhljene ogrinjala ob oboku svetišča in une nekoliko bolji, ki so bile ob njegovih stenah in pa ob obeh vhodih in na prostoru Kristusovega rojstva, pod katerim je sreberna zvezda in je v greški oblasti. Pogorele so tudi vervice, na katerih so vesele svetilnice in svetilnici so na tla popadale. Na to naznanilo sta se podala paša in francoski poročnik iz Jeruzalema v Betlehem. Bil je za to zbor sklican in greki so svetovali, da naj k novi opravi greki, armeni in katoličani v enaki meri pripomorejo; ali zoper ta predlog je francoski konzul protestiral in tirjal je z zaganjem odhoda, da le poškodovane stranke naj doveršijo ponapravljanje, vsaka po svojih prostorih. Da imajo le katoličani pravico ogrinjala napraviti za podolgasto lopico, ki je pred svetišema rojstva in molitve ss. treh Kraljev, se je med drugim sklicoval na pričevalo, ki je kakor po čudežu pogoriša oteto. Na ogrinjalu ob koncu vhoda na desni strani se je namreč pri vsem ognji do znatnosti ohranil latinski napis: „Gloria in excelsis Deo,“ — in temu nasproti vvezeni gerb svete dežele, kar skazuje, da so bili svoje dni latinci, in ne greki, to opravo preskerbeli. Te ogrinjala so bile prišle nekaj iz Avstrije, in vsak jih je zamogel spoznati po vvezenem orlu; toda ta orel je tudi zgorel.

Še drugo korist so si namerjali gibčni greki pridobiti o tej priliki; neki dan pozneje so hotli namreč iz tlá izpuliti in z mesta Kristusovega rojstva odpraviti sreberno zvezdo, ktere latinski napis jim je tolikanj na poti. Ali berž ko v terdi noči pred vhodom v druge podzemeljske kapele čujoči Brat frančiškan zasliši ropot in kladva, kar vstane in odpodi greke. To pa jim je priliko dalo, da so od pašata iskali vojašine, češ, da pred frančiškani mirú nimajo. Sedaj sta tedaj na stroške grekov v rojstni duplini 2 turška vojaka na straži. Pozneje so greki celo katoličane dolžili, da so začetniki pogoriša.

Včeraj sem zaslišal veselo naznanilo, da je turški cesar storil 3 tehtne sklepe, ki mu čast delajo: 1. Zednil se je z egiptovskim namestnim kraljem, da bo od

Njih svetosti papeža poročnika prosil; 2. vsim grekom v turških državah pooblastenje dal veseljnega cerkvenega zbora vdeležiti se; 3. da bo po svojih državah razklical popolno versko svobodo, to je, da bode tudi turškim podložnim dopušeno v katoliško cerkev prestopati ter ne bode nihče zato preganjan od vradov. Tedaj nove stopnje v prid katoliške cerkve, saj pot k temu je odperta.

Pri današnjem pastirskem pogovoru (konferenciji), kateremu je posvečeni škof predsedoval, se je bral odgovor sv. Očeta na adresu patrijarhovega duhovstva. Veseli me pa, da morem le Tebi naznaniti (naj smemo tudi drugim. Vr.), da je moja slabost adresu nasvetovala, in ta nasvet je bil pri pastirskem posvetu 10. sušca enoglasno sprejet.

Ker je dodelana kupla Božjega groba (pridjana je fotografija), se bode cerkev Božjega groba po stari navadi zopet zapirala, in le sem ter tje bo odperta vernikom.

Romarica W. iz Ljubljane je pred več časom prišla v Jeruzalem.

Dragi g. K. L. je meni in vsim gostom v romarnici s potico napravil veliko veselje. Prišla je 15. apr. ob 10 dopoldne in je kaj dobra, tukaj neznana slaščica. Mesec dni je bila na potu, pa, resnico govorim, da v kusu in presnosti ni čisto nič zgubila.

Cerkveno slostvo.

Sveta vojska v sv. letu za veseljni zbor. Tako se imenuje lepa knjižica, ki pride ravno kar na svetlo pri g. N. Ničmanu v Ljubljani, predstavljena iz sedmega nemškega natisa, je namenjena za sedanje sv. leto z vednim ozirom na cerkveni zbor. Ima na blizo 130 str. dva dela. V prvem prav mično in spodbudljivo vnema verne, da bi se vdeležili veseljnega zbora s tim, da bi tako rekoč v sv. vojsko trumo vversteni podpirali z molitvijo zbrane škofo, ki se bodo ko serčni vojaki borili za sveto reč, in tako bi se ves keršanski svet združen trudil za obilen uspeh sv. zbora po potrebi našega časa. Smemo reči, da slehern, ki bo to sv. vojsko premišljeval, poreče: Tudi jaz pristopim k ti vojski. — V drugem delu so molitve za sv. leto z vednim ozirom na veseljni zbor, in sicer vsakdanje molitve, sv. maša, križev pot itd., so-stavljene prav primerno sedanjim potrebam. Na zadnje sledijo še posebej nekatere molitve za obiskovanje cerkvá. — Močno dobro bi bilo, da bi kristjani po namenu in duhu tih bukvic ta sv. čas prav pridno obračali v čast Božjo, v prid sv. cerkve in zveličanje duš; moč take sv. vojske v zduženi molitvi bi oblake prederla. Zato upamo, da bodo te bukvice veliko prijatlov našle in obilno dobrega sadu rodile. (Cena 20 kr.) — k.

Sprejemnica.

Mila roka podelila

Dvakrat pet je revežem:

Srota, vdova bo sprosilá

Blagoslov dobrotnikom.

R. H. . . .

Razgled po svetu.

Badensko. V Bruchsalu, kakor „N. J. Kztg.“ piše, je bil 11. majnika katoliški tabor. Vlada se ni vtikala. Do 5000 je bilo pričujočih in čversto ter postavno je bilo njih obnašanje, ki je pa zoper sedanje vladstvo krepkejši preklic izreklo, kakor se je kdaj kakemu badenskemu ministerstvu zgodilo. Na Badenskem vse kliče: „odstopi naj ministerstvo Jolly!“ Glavna govornika Lindon in Bissing sta bila s slavoklici obsipana, kakor tudi župan Baumer, ki je s prostimi besedami razkladal svoje muke. L. 1849 so ga rovarji zavoljo njegove vdanosti do vélikega vojvoda grenko sovražili in mu smertno

preteli, da je moral brez vsega pomočka svoje veliko posestvo zapustiti in je s tujim imenom pri nekem kmetu za hlapca služil, ter se je še le po premaganem puntu k svoji prežaljeni deržini vernil. Ravno nasprotno pa ga je naj poslednji čas „liberalstvo“ tožilo žaljenega veličanstva, ga dolgo po preiskavah terpinčilo, poslednjič pa je bil preslavno za nekrivega spoznan. Pervi nasledek tega tabora je bil, da se je badensko ministerstvo s svojimi naj hujšimi sovražniki spravilo zoper „ultramontane.“ Vélikega vojvoda je menda posebno groza pred nastopnim vel. cerkvenim zborom. Toda tudi taka zveza jim bo malo pomagala, ker „naj večí konfusionsrath“ je poklican, da bi zméšano štrečno poravnal, kakor je rekel predsednik Andlav, stric o svojem vničiču Roggenbach-u.

Razne novice. Po mnogih laških krajih se godé manjši rogovilstva s kričem: „Viva la republica! — Tudi po Laškem in Francoskem je bil pretečene dni mraz in slabo vreme, kakor po naših krajih; v Parizu je bila od 10—16. junija 2 noči slana in po več hišah so v pečéh kurili. — Slaboglasni general Cialdini je menda nevarno bolan. Bog mu daj spokoriti se pred smertjo, ker njega tiši mesarija pri Kastel-Fidardi! — Tirolski liberalci kričijo, da naj se deželni zbor razžene, ker menijo, da bi potlej zase večino pridobili, kajti zdaj bi bili blezo tudi „italijansko“ kultivirani južni Tirolci z njimi. Ti liberalci pa hočejo le večino po vsaki ceni, za to ne prašajo nič, kaj hoče in želi večina tirolskega naroda, to jim je „überwundener Standpunkt“, pravijo „N. Tir. St.“ — Škof Lubiensky, ki ga je brezserčna ruska vlada po svoji navadi v pregnanstvo vlekla, je na poti hudo zbolel in menda tudi že umerl. Pa kaj čemo od razkolvnika prizanašljivosti pričakovati za katoliško vest, ki je še katoličani sami dostikrat zatajujejo? — Pri republikanskih rogovilstvih 16—18. rožnika v Milanu so se slišali klici: „Preč monarhijo!“ Živi republika, — Mačini! itd. Kakošni so ti laški domorodci, priča tudi to, da izmed 1000 mož narodne straže, se je prikazalo čitavih 15 možakov gasit republikanski ogenj. To kaže, da tudi Viktor-Emanuel „tanca nad ognjometnikom.“ — Po Rimu se neki množijo Macinovi in Garibaldovi klateži, papeževe vojake z denarom podkupujejo, da bi ubajali, pa ne morejo kaj opraviti. — Po vsem Tirolskem molijo in mašujejo za verlega bivšega deželnega glavarja dr. Hasslwanterja, ki je undan umerl. Bog nam daj njemu enacih katoličanov in — Avstrijanov!

Iz Ljubljane. Prelepe slovesnosti so bile v nedeljo v Ternovem in v torek pri sv. Petru v Ljubljani, namreč opravila cerkvenih pomočnikov. Omenimo pa to zlasti, ker se nad verniki čedalje večí in neka posebna gorečnost razodeva, kolikor zanikarniši so časi. Zalo olepšane cerkve, slovesne sv. maše, spodbudni in podučni govori v obéh krajih so vernike vabili, vnemali in povzdigovali. Razun domačih gospodov so v Ternovem opravljali véliko mašo p. n. semeniški vodja g. korar Fr. Kramar, pri sv. Petru pa p. n. g. korar J. Volc, pridigali pa v Ternovem dr. Kulavic in g. Heidrih in pri sv. Petru dr. Sterbenec. Lepo je viditi tudi popoldan cele procesije ljudi, ki hodijo patrone počeševati in v mnogoterih potrebah na pomoč klicati s svojimi družinami in otročiči vred.

Dobrotni darovi.

Za sv. Očeta. Po Ani L. 3 gl. — Neka dobrotnica 2 gl.; prosi blagoslova za zadnjo uro in zlahto. — Neka dobrotnica sv. Očetu za zlato mašo 1 pruski tolar.

Za pogorelce v Gabrii v blagoviški fari. A. R. 1 gl. — Iz Cerkljan neimenovan 2 gl.

Za pogorelce v Cirknici. A. K. 2 gl.